

Mert „az Élet él és élni akar” (32. rész)

Előző sorozatunkban a jövő tudományáról esett szó. Bebizonyítottuk, hogy a legtöbb gondunk és betegségünk kórokozója a tudomány által szaporított, a médiában terjesztett, hibás tudás. A hibás tudások legkártékonyabbja, hogy küzdjünk betegségeink ellen, mindenáron győzzük le a kórt... A betegség a legjobb barátunk. Az Élet maga a változás, a betegség a Változásban segít bennünket. Ha megértjük üzenetétét, százszor szebben, ezerszer erősebben élhetjük tovább életünket! Miben segít, miben gátol, milyen cél felé vezet? Miben kell változnunk a test, a lélek és a szellem szintjén? Új sorozatunkban ezekre a kérdésekre keressük együtt a választ, és aki keres - talál! (GG)

Egy magyar viszontagságai Németországban

Kedves ismeretlen ismerősök, kedves olvasók! Ezek levelek csak nem hagynak békén! Az Újszövetségben is sok a levél. Úgy néz ki, hogy a levél a közlésnek egy ősrégi módja. Ebben az írásomban a magyar néplélekhez szeretnék fordulni. A néplélek egészsége közvetlen kapcsolatban van a nép egészségével és az emberek egészségével. Cukorbetegség, depresszió, infarktus, magas vérnyomás, epekő, gyomorfekély, stb... mind-mind népbetegségek. Ezek összefüggésben vannak a beteg világunkkal, a beteg mentalitásunkkal. Az egészséges szervezetben felváltva zajlanak lebontó és felépítő folyamatok. Egymással összhangban, egyensúlyban, valamilyen felső-belső rend szerint. Amikor felborul az egyensúly, megbetegszik a szervezet. Ez igaz a társadalomra, mint emberi szervezetre is. Most olyan időket élünk, amikor a magyar lakosság, kihasználva az EU kínálta szabad munkaerő áramlási lehetőséget, igen nagy számban vándorol el itthonról. Ez a szám közelít az egymilliói főhöz, ha a családtagokat is figyelembe vesszük. **Ha egy népben több a tehetséges, képes ember, mint amennyit az ország és vezetése hasznosítani tud, vagy akar, akkor ezek az emberek elhagyják népüket, országukat, hazájukat. Ez okozta a Hun Birodalom bukását is.** A tette kész emberek nekivágnak a világnak, mert itthon nem tudnak megél-

ni. **Ez egy ördögi kör.** Sokan megtalálják a szerencséjüket, de a sok sebből vérző országunk ettől nem fog felerősödni. Talán azért is szorgalmazzák a munkaerő szabad áramlását, hogy gyengüljenek a kis nemzetek, a kis népek. Ennek a nagy keveredésnek nem lesz jó vége. **Jobban meg kell becsülniük a magyaroknak a magyarokat Magyarországon.** Másrészt vissza kellene vonzani a külföldön élő honfitársainkat. Mindenki a saját

szintjén tegyen ezért valamit! Sokan éppen most állnak döntés előtt. Sokan éppen Németországba készülnek. Ebben a döntésben segíthet az itt közölt három, igencsak tanulságos, de egyben kalandos levél, amely egy hagyatékából került hozzám több tíz éve talán éppen azért, hogy most, amikor újra időszerű, közkinccsé tegyem. Engem nagyon megragadott a hangvétele, ezért vettem a fáradságot és még évekkel ezelőtt begépel-

tem a teljes szöveget. A neveket monogramok helyettesítik, a személyiségi jogok védelmében. A levél íróját nem ismerem, mai sorsa számomra teljesen ismeretlen. Persze ezek csak levelek, a levélíró személyes véleménye. Az objektív valóság ettől eltérő is lehet. Ha valaki ráismer a valóságra, az akár a véletlen műve is lehet. Lássuk a leveleket!

Első levél az NSzK-ból. 1980. végén.

Kedves N.! Kedves M.!

Ma egész délután ömlött a hó. Elég későn, fél nyolckor indultam „haza” a munkából. Az út 6 km volt. Gyönyörű minden a szép csillogó hótól, a reflektorban úgy sziporkázik, mintha gyémántpor lenne. Tényleg ilyen, mint a mesében. Szinte giccs szerű. Nem az a nedves nagy pelyhek, ami a múltkor volt. Még mindig az öreg Opelom van meg. Ettől jobbat és strapabíróbbat még itt sem találtam. Ezt én jól megtataroztam magamnak. Bár igaz, hogy júniusban vettünk egy Wohnmobilt (lakóautót), és ez is egy Opel Blitz 6 hengeres, 3 fekvőhely, konyha, összes ruháinknak akasztórész meg mosdó-tükör, kis szekrények, stb. Használtam vettük és nagyon olcsón, mert 7 éves! Ez itt már régi! Rugótörése is volt, meg 2 hátsó ablakát is betörték, szóval sok javítás volt rajta, na meg még kell rajta majd alakítani ezt azt. 1000 márkába sincs még! És nagyon jókor vettük meg, mélyponton voltak a kocsii árak. Most a tízszeresét érné, de én csak akkor adom el, ha másikat, nagyobbbat és modernebbet tudok venni. És akkor irány Spanyolország és Afrika északi része! Bár itt is drágul lassan minden, de csak fillérekkel. Például egy éve a benzin 1,08 DM volt literje, most 1,16. Egy órai munkabér 8-10-12 DM. Nekem most itt csak 8.- Kaptam itt kétszobás lakást, gyönyörűen berendezték. 2 TV, 3 rádió, 2 kanapé, 2 asztal, szőnyegek és remek szép toalett rész, csak még szekrény kell. Úgy értem, hogy másik mert ez 2 db 2 ajtós, de tényleg nagyon vacak már, az egészért fizettem 150.- DM-et. Állati olcsó volt, de azért, mert itt a nagyménők évente cserélik a bútorait, sőt a teljes ruhatárukat. Ilyenkor 2-3 márkát kell fizetni jelképesen egy kitűnő szövetnadrágért vagy bundáért, hogy az illető fizessen érte és ne köszönje meg. **Ez München. Az aranytól és olyan elképzelhetetlen árúbőségű csillogó aranyváros. Leírhatatlan.** Mi is csak a felét ismertük meg. Földalatti U-Bahn, 4 szintes. Pókháló szerűen köti össze a távoli környéket egymással miközben – úgy viccből – átfut a város alatt. A kocsi? Rugózós, zajtalan siklós. Nem érzi az utas, hogy megy. 120 km sebességgel. Stamburg see, Ammer see,

Chimsee, vagy a Zug spitze. 3000 m magas, kötélpálya + fogaskerekű is. Szóval ez leírva nem is mond semmit. Látni és megtapasztalni egy gyönyörű álom.

Vonatok? Hát esküszöm, a félelem szállja meg az embert oly sebességgel húz és siklik még nagyobb pompával, mint az U-Bahn.

A kalauz? Európai! Udvarias. Rögtön hallja, hogy magyar a dialektusunk. Ezért mi megelőzzük és mondjuk, hogy igen mi magyarok vagyunk, de a nagypapa az bajor volt, nagymama pedig sváb. Rögtön ölelgetés és dicséri német tudatlanságunkat. Óh, mily nagy kincs lenne az, ha valaki jól tudna beszélni németül! Milliókat ér! De ez a csekély is! Rengeteg mindent kaptunk a német államtól, úgy, hogy az az 1500 DM amivel jöttünk, rövid idő alatt megduplázódott. Télikabátokat, felöltőket, csizmákat, fehérneműt, ágyneműt, szóval mindent kaptunk, csak lakást nem. **A lakás itt sokkal nagyobb probléma, mint otthon.** Az első bérlakást ugyan ők adták, de azt 1979 dec. 1-ével elhagytuk, mert 30 km-re volt a centrumtól. Arrafelé kaptam munkát, mint cukrász. Ha a németet (sőt a bajort) jobban tudtam volna, úgy maradhattam volna ott. Mint a finom sütőde vezetője. Fizetésem havi 2500 volt (nettó), ebből már minden le van vonva (35%) adó, biztosítás, templom pénz (egyházi adó) és egyéb kisebb összegekkel bizony csak a 60%-át kapja kézhez mindenki a bruttó kereseténél. **Sajnos itt ... törökök és jugók voltak. Tarthatatlan volt. Visszajöttünk Münchenbe. 1000 márka volt a havi lakbér egy 1 szobás apartmanért.** Borzasztó összeg, pláne nekünk, hiszen min-

dent előről kell kezdeni. Ezután vettük meg a Blitz lakókocsit, és egész nyáron ebben laktunk. Hát nem volt az a nagy kényelem, pláne nekünk, akik Magyarországon a 3 szoba összkomforthoz voltunk szokva. A Blitz így teljesen amortizálódott, ma már ingyen van. Fel is költöztünk vele ide, Müncchentől északra, 200 km-re. Ebben a faluban van magyar gimnázium, a lányom 10-ikes (13-ik az érettségi). Én pedig ide jöttem dolgozni. Karbantartás, zárjavítás, szekrény, ajtó, stb. most éppen csempézek egy fürdőszobát. 1650.- DM/hó nettó, plusz lakás, fűtés, világítás, étkezés, benzinpénz, szóval jó is lenne, ha az itteni magyarok nem lennének ezerszer elviselhetetlenebbek a töröknél, vagy a cigánynál. Sajnos másik helyet keresek. Roppant nehéz sínré kerülni és megtalálni azt az összhangot, amit az ember otthon kellett hagyjon. Kocsi? Nem probléma. Van itt olyan munkanélküli magyar, akinek 6-8 kocsija is van. De lakóautója rajtam kívül egynek sem! Fizetik a rettenetes lakbért! A levelet megkaptuk. Érdekes volt olvasni az otthoni eseményeket.

Kézcsók és üdvözléssel: A.

Második levél az NSzK-ból. 1981. végén.

Kedves N.! Kedves M.!

Bizony már nagyon régen váltottunk levelet, s gondolom, hogy azóta sok minden történt és változott azon a környéken. Szomorú dolgok is. T. mester halála. Vajon történtek-e még ilyen szomorú dolgok azóta? De mindennek előtt azt kívánom, hogy mindkettőjüket jó egészségben és a lehető legjobb körülmények között találja levelem. Nagyon örülök, hogy oly szépen fejlődik a

mi szűkebb, öreg Óbudánk, de már sohasem lesz az igazi, a régi. Hol van az a H. féle vendéglő a jó boraival? Címem ezóta többször változott. Hosszabb ideig voltam egy helyen, ami 200 km-re van Münchentől északra. A mostani az ötödik címem, illetve lakhelyem itt Németországban. Ennek nem csak a kereseti lehetőség az oka, hanem az a borzasztó lakásínség, ami itt dühöng, s ami otthon, Magyarországon, vagy közelebből Budapesten el sem képzelhető. **Ugyanis ez már nem is Németország, hanem egy török „gyarmat” lett itt. Török, jugoszláv, olasz, néger, s ki tudja még hányféle nemzetiség ... Oly zsúfolt minden város, hogy még egy pincehelyiséget sem lehet bérelni. Török negyedek vannak üzletekkel. Már a bonni parlament is foglalkozik a problémával. Elsősorban a törökök érzik itt magukat nagyon otthonosan. Szóváltásnál megpofozzák a németeket, vagy ha munkanélküli lett a török, s volt már rá példa, a tisztviselő nem adta meg neki azt a segély összeget, amit követel (a sok gyerek után), leszúrták az utcán.**

Azóta is reszketnek tőlük. Erről könyvet lehetne írnom nekem is, pedig én csak a harmadik évet kezdtem meg! Én lehet, hogy hamarosan elköltözöm innen, ha meg tudom szerezni azt a villát, amiért most megy a küzdelem. Még nagyon bizonytalan! Egy tönkrement házról van szó, amit tatarozni kell majd. 10 évi adóhátraléka van! Most e körül megy a vita, hogyan tudom átvenni és lealkudni ezt a kamataival felduzzadt terhet. De van benne 10 szoba, illetve 6 lakás leválasztást lehet csinálni, és ez már komoly bevételt jelentene, mert itt a lakberek a csillagos égig érnek. Picike apartman, 1 szobás, de picike ám 1000.- DM havonta! Itt nem olyan érték ám a pénz, mint például, amit otthon adunk érte. Mi van a volt lakásunk körül? Kiadta már a Tanács? Mert ha nem, azonnal érte megyek, és itt kiadom 3000 DM-ért. Ha ha ha! Nem is lenne rossz! Kár, hogy nem hoztam el akkor. Meg a jó, drága, aranyos munkatársakat, hogy a kedves jó szomszédokról ne is szóljak! Az ott honi jó emberek nagyon hiányzanak! (Persze nem az elmebeteg N.-ről van szó!) Maguknak van magnetofonjuk a saját lakásukban? Ha esetleg magnószalagot küldnék levél helyett! Erre feltétlen választ szeretnék kapni. Kedves N.! Hát ezután nem is lett a Trabant után másik kocsijuk? Hát lehet így élni kocsí nélkül? Hát persze, hogy lehet, ezt csak viccnek vegyék! Nekem 3

autóm van. A régi, 24 éves kis Opel, amivel kijöttünk (napról napra értékesebb lesz!), a 6 hengeres Opel Blitz Wohnmobil és most vettem egy szép használt (én új autót nem veszek!) Opel Rekord Caravánt, mivel a 24 évest nem éri meg megjavítani. Hatalmas összegbe kerülne a javítása. Minden nap megsimogatom az öregem, meg is csókolom. Felidézi azt a sok szép emléket, ami hozzá köt. Valószínűleg itt is fog meghalni, hacsak nem adom el, mint kedvenc veterán autót. Ezért tartogatom még. Az Opel Rekord sokkal modernebb. A régi 55 lóerős volt, ez 90. Hát egy repülőgép, és nagy strapabíró, sőt még beépített vonóhorogja is van. 9-10 liter közti a fogyasztása! **Hamarosan jönnek a villanyautók és a gázüzemű kocsik! A mostani autókat ki lehet majd dobni a szemébe!** Írjanak, mert talán hamarosan költözöm.

Kézcsók és üdvözléssel: A.

Harmadik levél az NSzK-ból. 1982. végén.

Kedves N.! Kedves M.!

Szívből kívánom, hogy soraim a legjobb egészségben találja mindkettőjüket. Bizony már nagyon régen váltottunk levelet, azonban gondolatban gyakran ott bolyongok a régi-régi Óbudán, ami tudom, már nem létezik. Azonban a szívünkben még mindig az az Óbuda él, annak volt meg a romantikája. Kötődtek szép, nemes ismeretségek, barátságok és szerelmek. Hát ez ma már itt sincs, csupa érdeklődés itt mindenki, bármely nációnhoz is tartozzon, nemre való tekintet nélkül. Vagy hova lettek azok a kisvendéglők, amelyeket csak a bennfentesek találtak meg, s

azután már tudták az útját, hogy máskor is oda menjenek. És most mi van? Hát az embert olyan csalódás éri, hogy azért jegyzi meg azt a helyet, hogy az életben nehogy még egyszer arra vegye az útját. **Minden rossz, kevés és drága! Ez mindenre vonatkozik, mindenre. A vevőt, vagy vendéget egyszer jól átvágni, azután jöjjön is már a következő. Nincs kereskedelmi morál, mint ahogy általában semmi sincs erkölcs. Erről is könyvet lehetne írni, pedig csak a 4-ik évetem kezdtem meg itt Németországban. Nemcsak engem, szinte mindenkit óriási kiábrándulás fog el, ugyanis a német nép maga rettenetesen rideg, hideg, lélek és szív nélküli, még egymással szemben is egyenesen brutális. Számptalan példát sorolhatnék az unalomig. Például 10 kutyával hamarabb kap lakást itt egy német, mint 1 gyerekkel. Persze csillagászati lakbérért, 800.DM-től fel a csillagos égig. Ha pedig „scheise Auslander” szaros külföldi... és ezt azonnal meghallják, akkor még így sem kap. Nos, mi tagadás, én is eleget hányódtam, kínlódtam, míg végül is egy sikertelen házvásárlás után feladtam, és kikötöttem a Kampingplatzon, ami nem más, mint a müncheni lakásnyomor telep. Lakik itt vagy 200 német család gyerekekkel együtt már 8-10 éve. Már nem is keresnek lakást. Én sem kerestem, csak arra törekedtem, hogy minél kényelmesebb legyen az Opel Blitz Wohnmobilom. Nem csak a 220 V-ot és a vizet vezettem be, de napenergiával működő vízmelegítést is építettem a tetejére.**

Csodájára jártak a szomszédjaim, mert azért akadtak ilyenek is néhányan. Sok pénzt tudtam a lakbéren megspórolni, mert itt „csak” 250.- DM-et fizettem havonta. **Amíg a német nép maga valóban kiábrándító, addig ezt nem lehet a német államra magára érteni, mert az nagyon is lojális és szociális. Igazán nem dicsekvéskép, de őszintén meg kell írnom, hogy engem mindenben nagyon is megértően kezelnek. Rengeteg pénzt kaptam és kapok jelenleg is, amit én nem szórtam szét mindenfelé, hanem nagyon is megdöntöttem még azt is, hogy a zsebbe nyúljak.** Lányom persze diktálta volna nekem a „modern” élethez a tempót, csak én ezt persze nem fogadtam el tőle. 3 szobás lakást akart velem béreltetni 1400 márkáért, plusz 200 a rezszi, plusz 300 a budapesti telefonszámlák. Más magyarok is kibírják, mondta. Ez nem így van! Csak a rongyot rázzák és elsüllyednek, tönkremennek. Nem tudnak soha többé felemelkedni! Megeszi őket a magas kamat! Naná, hogy magas, majd valakik a pénzüket ingyen adják oda ilyen üresfejű linkóciáknak. Nem üzletember egyikük sem, hogy kelljen nekik a reprezentatív lakás, a hitelre vett drága autó. Amikor kijönnek hozzám a Kampingplatzra, fanyalogva jegyzik meg, hogy ők ilyen cigány módra nem tudnának élni. Jó, és ez a sok német család tud? 2-3 hét múlva jönnek, adjál kölcsön 500 márkát, mert nem tudom a lakbért kifizetni. Figyelj jól ide, kedves barátom, mondtam nekik többször is, én csak annak adok, aki már nekem adott kölcsönt, de ilyet nem találsz, másodszer adok. De mi a fedezet rá? Az persze nem volt. Nos akkor melyik volt a cigányabb élet? A lányom összeveszett velem emiatt. Fütötték a fejét a kedves magyar barátok, így vette a sátorfáját, s elment Nürnbergbe, mert ott van neki egy jugó magyar export-import kereskedő fiatalember szeretője, aki majd elveszi feleségül, ami egyébként itt a mai időkben egyáltalán nem fontos. Persze nagy a harag közöttünk! Itt tanulhatott volna, az állam fizette. Elszaladt sok hónap. Jött tőle egy levél, hogy küldjek pénzt. Végre megadta a címét, hogy tudjam, hova kell küldeni a pénzt. Nem válaszoltam neki. **Érdekes ezek a magyarok, éppúgy mint a lányom is, olyan okosak, és mindenki mást hülyének képeznek.** Saját bajaimon töprengve, búsan járva, kelve összetalálkoztam egy itteni temesvári svábbal (itt a sváb szó nem sértés, annyi, mint a bajor, vagy a szász). Mint kedves régi baráttal, egy kávé mellett elbeszélgettünk. Kérdezte, hol lakom, mondtam

nagy búsan, hogy a Kampingplatzon. Október eleje volt, s már előre éreztem csontjaimban a telet! Mire ő mondta, hogy egy Kanadában élő német hidépítőmérnök megbízta, hogy a telkét és a rajta lévő 2 szoba, konyhás házat adja el. Szó, ami szó, 1982. október 10-én este 9-kor megtörtént a vétel, meg is kaptam a kulcsot. Beköltöztem, s a rendőrségen is átjelentkeztem. 1984. januárig kell kiegyenlítenem a tartozásomat, ami kamatmentes. Ha jól el tudom adni a régi Opel-t és a Blitzet, akkor máris rendben leszek. De így is szépen be vagyok rendezkedve, annak dacára, hogy a ház teljesen üres volt. Most 7 ágyam van, számítva a vendégekre is. Szép nagy konyha, 2 jó szoba. A kertben 22 gyümölcsfa. Van almám, körtém, mert eddig csak banánt ettem, nagyon meguntam. Lányom ügyét leszámítva boldog vagyok. Elérhetetlen vágyam és álmom teljesült és vált valóra. Szinte nem is hiszem, hogy ébren vagyok. Hát így segített meg a Jó Isten! Most aztán van annyi dolgom, hogy a hátam majd belukad estére.

A repülőteri munkámról majd legközelebb írok részletesen. Most csak annyit, hogy egy sportklubban dolgozom, mint pilóta, amely kiképzéseket is tart. Részt veszek a földi kiszolgálásban és az ellenőrző repüléseknél végzek méréseket egy sereg műszerrel. (N.B. egy ilyen tehetséges fiatalember nem kellett Magyarországnak!) Fizetésemet nem írom meg, mert akkor azt fogják gondolni rólam, hogy hazudok, úgysem hinnék el, mert én magam is alig merem felvenni. **100 évig szeretnék itt dolgozni még.** Búcsúzom, megyek főzni, a húst már unom, mákos tésztát csinálók (itt nem is ismerik). Eszembe jut ilyenkor, mégiscsak jó, ha asszony is van a házban. Hogy mákos tésztát főzön, és legyen kit szidni, hogy már megint mákos tésztát csinált. És ha ettől megsértődik, legyen, kit jól összeakoljon az ember, hát nem igaz?

Búcsúzom sok szeretettel A.

A végére pár szó a hazafiságról. Menjünk, vagy maradjunk? Aki készül elhagyni a hazáját, az nem csak a józan észére hallgathat, hanem a hazafias érzelmeire is. Nagypapámnak, néhai Pápay Andrásnak, mint jobboldali szociáldemokrata és szakszervezeti középvezetőnek (egy gyári szakszervezeti bizottság vezetője volt) a svéd állam 1948-ban, amikor nálunk bedarálták a szociáldemokratákat, egész családjával együtt svéd útlevelet ajánlott. A józan ész szerint el kellett volna fogadnia az ajánlatot, és elmenekülni innen, de győzött benne a ha-

zafiság. Visszautasította a svédiséget. 1950-ben életfogytiglanra ítélték Rákosiék. Aztán Nagy Imréné 1955-ben kiengedték, mintha mi sem történt volna. Továbbra is kintartott a hazájánál, pedig igen sanyarú volt az élete. Jött 1956, megnyílt a nyugati határ. De ő 1956 után is a hazájában maradt. Végül kintartott. Végül rákban halt meg, itthon, a hazájában, Magyarországon.

Én büszke vagyok nagyapámra azért, hogy a hazafiság érzése erősebb volt a józan észnél. De megértem azokat a honfitársaimat is, akik elmennek. Én is gondolkodtam rajta, de végül is itt maradtam. Az egyik fiam viszont éppen Angliában örökösödik a gazdagok nyugalmán. Ott áll az utcán, pénzért. Keresi a helyét ebben a globalizált, örült világban, ahol nincsenek értékek, csak pénz van. Sokat járok külföldre, de sehol sem csicseregnek olyan szépen a madarak, mint itthon. A tücskök ciripeléséről nem is beszélek. Amikor átlépek a magyar határt, vagy amikor leszáll a repülő Ferihegyen, az leírhatatlan érzés. 2007-ben írtam az alábbi verset:

Álmok

*Ágyban fekve, révületben
(nem ittam, nem szédelegtem)
Álmaimat dédelgettem*

*Svédországba elrepültem
Majdnem le is települtem
Felocsúdtam, mert lehültem*

*Megkérdeztem jóanyámat
Meghallgattam nagyapámat
Ne hagyjam el a hazámat!*

*Álmok, álmok, dédelgetlek
A jövőről kérdezgetlek
Búval nem is bélelgetlek*

Bartha Ferenc
mérnök
MAG közösség

www.magtar.hu